

ПОВИШАВАНЕ НА МОТИВАЦИЯТА ЗА УЧЕНЕ ЧРЕЗ ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕКИПНИ ЗАДАЧИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА

Минка Динева Динева

ОУ „Пејо Крачолов Яворов“ – гр. Бургас

ENHANCING MOTIVATION TO LEARN BY USING TEAM TASKS IN MATHEMATICS EDUCATION

Minka Dineva Dineva

Peyo Kracholov Yavorov Primary School, Burgas

Abstract: *This article aims to prove that student motivation plays an important role in the educational process. The more motivated a student is to learn, the higher the results will inevitably be. His school performance is closely related to his level of personal motivation. Motivated students have been shown to retain greater amounts of information more permanently. I will cite some methods and means by which higher motivation can be achieved.*

Keywords: *Motivation, educational process, success rate, academic results, information*

Мотивация – същност, начини за установяване и стратегии за повишаване на мотивацията. Мотивацията е движещата сила за постигането на определени цели. Тя има ключова роля при стимулирането на човек да постига по-лесно целите си. Най-често постигането на тези цели се изразява в завоюването на успех в дадена сфера. За да се постигне успех, освен високата мотивация, са необходими ежедневни и целенасочени дейности.

Когато говорим за мотивацията в сферата на ученето, се достига до извода, че това е един от най-критичните му компоненти. Твърди се, че е много трудно мотивацията да бъде измерена, независимо с какъв инструментариум от методи и подходи си служи изследователят. Ето защо това е един от най-сериозните проблеми в образованието не само у нас, а и в световен мащаб.

Учителите започват да си задават въпроси от типа на: „какво кара даден ученик да учи, като го прави с желание“, и съответно да започне да търси различни начини и методи на въздействие, с които да постигне търсения ефект.

Влагането на усилия в ученето зависи от много фактори като личността и индивидуалните възможности на ученика, характеристиките на определени учебни задачи, стимулите за учене, средата на педагогическо взаимодействие и не на последно място-личността на учителя.

Според Роберт Славин, всички ученици са мотивирани: едни да формират социални умения и взаимоотношения в общуването, да гледат телевизия, да постигат успехи в спорта, други да учат.

„Работата на педагога е не да засилва мотивацията като такава, а да открие, да събужда и да поддържа мотивацията на учениците да учат и да се ангажират с дейности, които водят до учене.“ [4].

Според психолозите мотивацията е вътрешен процес или казано по друг начин: онова, което не ни оставя на мира, ангажира изцяло нашия потенциал и определя къде се опитваме да отидем. Мотивацията е важна не само, за да бъдат накарани учениците да участват в учебния процес. Тя е взаимно свързана с това колко и какво ще научат те от информацията, която им се представя.

Мотивираните ученици съхраняват по-трайно по-голям обем информация. Затова като първостепенна задача пред учителите стои повишаването и поддържането на мотивацията на учениците.

Учителите трябва да казват и показват на своите ученици, че знаят, че всички могат да учат и по този начин да им помогнат да разберат, че успехът зависи от собствените им усилия, че няма как да не постигнат успех, ако вложат всичко, на което са способни.

Ученето, обаче, изисква много работа. Това ясно личи и в отговора, който древногръцкият математик Евклид дава на въпроса дали има някакви кратки пътища, които царят може да използва, за да научи геометрията, тъй като е много зает човек. Ето го и отговора: „Съжалявам – отвърнал Евклид, – но към геометрията няма царски път“ [1].

Обучението в училище трябва да засилва мотивацията на учениците във възможно най-голяма степен. За целта учителите трябва да успеят да привлекат вниманието им. А това може да стане с преподаване на материала по интересен и разчупен начин, засилващ тяхното любопитство и стремеж към изпълняване на поставените задачи. Има много и различни начини и методи, които учителите да използват, за да засилят интереса на учениците. Освен самото протичане на учебния час, важно за тяхната мотивация е и това те да знаят какво точно се изисква от тях, по какъв начин ще бъдат оценявани и до какво ще доведе успеха или неуспеха им. Много е важна и ясната обратна връзка. Значението на терминът „обратна връзка“ е информация за резултатите от нечи усилия. Обратната връзка е двустранна, защото чрез нея учениците получават информация как са се представили, а от друга страна са резултатите, с които учителите оценяват своето преподаване [3].

По този начин учениците ще поддържат усилията си и ще се чувстват по-удовлетворени, когато виждат, че те дават положителен резултат. Похвалата е средство, което се използва, за да се подкрепя нещо положително, както и за даване на обратна връзка на учениците, че се справят. Добре е в класове, в които има много ученици с ниски постижения, похвалите да се използват често. И то не е важно колко похвали се правят, а начинът, по който се правят. Има и доказателства за това, че учениците могат да се научат да се хвалят сами, особено при успешно изпълнена екипна задача, а това пък от своя страна повишава успехите им. Друг начин за стимулиране на даден ученик е да се признае неговия прогрес в сравнение с негови минали постижения. Популярни са различни стратегии за повишаване на мотивацията за учене, представени с два модела: [2]

ARCS – Модел Келер

Според този модел стратегията за мотивиране на обучението включва четири съществени компонента: внимание, приложимост, увереност и подкрепа. Към вниманието

се включват методи и техники, които събуждат и поддържат интерес и любопитство в учениците. Към приложимостта се отнасят методи и техники за стимулиране на нуждите и интересите на учениците. За да бъдат сигурни и уверени в себе си учениците, учителите трябва да се погрижат да развият у тях положително очакване за успех. Изключително важна в този модел е компонентата подкрепа, според която всяко усилие трябва да бъде стимулирано.

Модел на Жерард Гроу

Тук се прави връзка между мотивацията за учене и знанията и уменията, които обучаемият придобива. В този модел има четири нива, като на всяко съответства определен стил на водене на обучението. В първо ниво учениците са напълно зависими и не знаят нищо от това, което ще учат. Главната авторитетна роля изпълнява обучаващият. Във второ ниво учениците вече имат интерес и ролята на учителя е да бъде мотиватор. В трето ниво обучаемите са въввлечени, имат интерес и желание да учат още и още. Ролята на учителя тук е да бъде фасилитатор. Целта му е да се уверява, че учениците усвояват това, което е необходимо и заедно с това се учат как да учат. И в последното четвърто ниво вече учениците са самостоятелни. Сами си поставят цели и откриват необходимите им източници. Ролята на учителя е да бъде консултант. Крайната цел на това ниво е ученикът да достигне високо степен на практикуване на определено умение. Познаването на тези модели би помогнало на учителя да избере подходящ подход за работа в час, да изгради правилна стратегия и обосновано да организира работата в клас.

Ето защо е много важно учителите да провокират учениците към самостоятелно откриване и поднасяне на информация. В днешното динамично време учителят не е единственият източник на информация. Добре би било учениците сами да достигат до знания, като всеки участник в учебно-възпитателния процес да се включва в него според своите индивидуални възможности и интереси.

Тук е мястото учителят да предложи на учениците да изпълняват различни учебни задания под формата на екипни задачи.

За мен като педагог предизвикаха интерес няколко метода, използвани от учители, които са по своему нестандартни, но провокират учениците да работят в екип. Интересни за по-обстойно проучване са тези по-нестандартни модели за повишаване на мотивацията на учениците.

Стратегия 1: Нека всеки си избере креативен метод, по който да представи част от урока.

Учителка по химия дала възможност на всеки един от класа да направи проект, в който да покаже какво е научил предния час. За всеобщо учудване едно от момичетата написало стихотворение. Получило похвала и отлична оценка. Това мотивирало ученичката всеки път да пише стихотворения и съответно да открие своята страст за писане, която доразвила в течение на времето.

Стратегия 2: Оставете учениците сами да изберат как да изучат следващия материал.

Учителка по история дала възможност на учениците да изберат едно от значимите исторически събития, които предстояли да се изучават, и те да измислят начин, по който да го представят пред останалата част от класа. Един от екипите, на които бил разделен

класа, решил да изиграят сцена от битка. Всеки имал роля и реплики, като по този начин вълнението и емоциите по време на презентирането се повишили многократно.

Стратегия 3: Поставяне на индивидуална и специфична задача на всеки от класа.

Добре би било, ако се даде възможност на учениците да представят част от следващия урок чрез дейност, която отговаря на интересите им.

Чрез тези стратегии се цели учениците да развият уменията си, като получат предизвикателна задача и намерят начин да се справят с нея. Това подсилва вярата в собствените им умения и способности.

Литература

[1] (2001). In П. Радев, *Педагогика* (р. 365). София: Хермес.

[2] (2022). Retrieved from wikipedia.org: <https://hr-portal.ru/story/model-grow-metod-nastavnichestva>

[3] Бижков, Г. (1992). Теория и практика на груповото обучение. *Образование*.

[4] Славин, Р. (2004). Педагогическа психология.

За контакти с автора:

Минка Динева

e-mail: dinevapky@gmail.com